



RÍKISLÖGREGLUSTJÓRINN

ALMANNAVARNADEILD



FUNDUR VÍSINDAMANNARÁÐS ALMANNAVARNA

Dags: 31.10.2014

Kl.: 09:30

Staðsetning: Björgunarmiðstöðin í Skógarhlíð.

Fundarefni: Umbrotin í Bárðarbungu

Fundinn sátu: Vísindamenn frá Veðurstofu Íslands og Jarðvísindastofnun Háskólans, ásamt fulltrúum frá almannavarnadeild ríkislögreglustjóra, Umhverfisstofnun og Sóttvarnalækni.

Meginefni fundar

- Eldgosið í Holuhrauni
- Loftgæði
- Sviðsmyndir

Fundargerð

- Eldgosið í Holuhrauni heldur áfram með svipuðum hætti og verið hefur undanfarið. Hraunbreiðan er nú 65,7 ferkílómetrar.
- Jarðskjálftavirkni í Bárðarbungunni heldur áfram að vera mikil. 200 skjálftar hafa mælst við Bárðarbungu síðustu tvo daga. Rúmlega tugur skjálfta stærri en M4,0. Sá stærsti var M5,3 kl. 01:30 í nótt.
- GPS stöðin í öskju Bárðarbungu sýnir að sigið heldur áfram með svipuðum hraða og verið hefur undanfarnar vikur. Heildar sig öskjunnar er nú um 42 metrar.
- Afl jarðhitasvæðanna í Bárðarbungu er nú nokkur hundruð megavött og bráðnun metin um 2 rúmmetrar á sekúndu. Vatnið fer í Skjálfandafliót og Jökulsá á Fjöllum en er það lítið að það hefur ekki áhrif á rennsli ána.
- Um 20 smærri skjálftar hafa mælast við bergganginn og gosstöðvarnar í Holuhrauni, allir um og innan við eitt stig.
- Hreyfingar á GPS mælum á umbrotasvæðinu sýna litlar breytingar.

Tillaga fundar vísindamannaráðs almannavarna vegna loftgæða: Vísindamannaráð ályktar að nauðsynlegt sé að auka mælingar á SO₄ svo hægt sé að meta styrk brennisteinssýruagna og möguleg áhrif þeirra á heilsu.

- Loftgæði:
 - Umtalsverð brennisteinstvíoxíð (SO₂) mengun hefur mælst víða um land síðustu daga. Talið er að minni kraftur gosmakkar geti haft það að verkum að mengunarefnin berist síður upp í hærri loftlög.
 - Í dag (föstudag) er spáð austanstormi og því má búast við gasmengun fyrir vestan eldstöðvarnar á svæðinu frá Hvalfirði í suðri og norður á Barðaströnd og í Hrutafjörð. Á morgun (laugardag) er spáð fremur hægri austlægri átt og má búast við gasmengun norðvestur og vestur af eldstöðvunum, frá Eyjafirði yfir Hamarsfjörð og allt suður að Reykjanesi.
 - Tvennskonar tveggja daga spár eru gerðar vegna mengunar frá eldgosinu. Annars vegar er um að ræða textaspá með kortum sem gerð eru af veðurfræðingi á vakt, sjá [Gas spá](#). Hins vegar er hægt að skoða sjálfvirkt [Gas líkan](#), en þetta er tilraunakeysrsla sem er í þróun og taka ber með [fyrirvara](#). Veðurstofan biður fólk að [Skrá mengun](#), verði það hennar vart.



RÍKISLÖGREGLUSTJÓRINN

ALMANNAVARNADEILD



- Hægt er að fylgjast með mælingum á loftgæðum á síðunni www.loftgaedi.is
- Leiðbeiningar:
 - Ef fólk finnur fyrir óþægindum er mælt með að halda sig innandyra, loka gluggum, auka kyndingu og slökkva á loftræstingu. Gott er að lofta vel út þegar loftgæði eru góð. Fólk sem finnur fyrir óþægindum er hvatt til þess að hafa samband við sína heilsugæslustöð. Tafla um viðbrögð við loftmengun hefur verið birt á vef Umhverfisstofnunar www.ust.is. Hægt er að fylgjast með mælingum á loftgæðum á síðunni www.loftgaedi.is Veðurstofan birtir textaspár á vef sínum og viðvaranir eftir því sem aðstæður breytast.
 - Tilmæli og leiðbeiningar má finna hjá Umhverfisstofnun og Embætti landlæknis, m.a. töflu um [rétt viðbrögð](http://rett.viðbrögð).
 - Veðurstofan birtir spár um útbreiðslu brennisteinstvíldis á vef sínum eins og greint er frá hér að ofan og þær eru einnig lesnar með veðurfregnum í útvarpi. Leitast er við að koma spánum til skila í sjónvarpsveðurfréttum.
 - Umhverfisstofnun hefur dreift handmælum víða um land til að bæta upplýsingaöflun um dreifingu mengunarinnar og niðurstöðurnar má sjá bæði á vef hennar og Veðurstofunnar.
 - Hægt er að senda inn fyrirspurnir og upplýsingar til Umhverfisstofnunar vegna loftmengunar á netfangið gos@ust.is. Umhverfisstofnun óskar sérstaklega eftir upplýsingum frá fólki sem hefur orðið vart við mikla mengun; hvar það var statt, tímasetningu, lýsingu á gasmekki, eins og lit og skyggni, og lýsingu á áhrifum (sviði í augum o.s.frv.).
- Þrír möguleikar eru áfram taldir líklegastir um framvindu:
 - Gosið í Holuhrauni fjarar út og öskjusig í Bárðarbungu hættir.
 - Stórt öskjusig í Bárðarbungu. Gos í Holuhrauni verður langvinnt eða vex. Mögulegt er að sprungan lengist til suðurs inn undir Dyngjujökul og valdi jökulhlaupum og gjóskufalli. Einnig er mögulegt að sprungur opnast annars staðar undir jöklinum.
 - Stórt öskjusig í Bárðarbungu og gos í öskjubroti. Slíkt gos gæti brætt mikinn ís og valdið verulegu jökulhlaupi. Öskufall gæti orðið nokkurt.
Ekki er hægt að útiloka aðrar sviðsmyndir.
- **Frá Veðurstofu Íslands:** Litakóði fyrir flug er áfram appelsínugulur fyrir Bárðarbungu.
- Næsti fundur vísindamannaráðs verður mánudaginn 3. nóvember.